

Uppföljning av beslut fattade av Riksstämman 2023

2023 års Riksstämman fattade ett antal beslut med anledning av dels de styrande dokument som Svenska Röda Korsets styrelse lämnat förslag på, dels de motioner som medlemmar och kretsar hade lämnat till Riksstämman.

Som högsta beslutande organ mellan Riksstämmorna har Svenska Röda Korsets styrelse (nedan benämnd styrelsen) i uppdrag att genomföra stämmobesluten. Styrelsen delegerar detta uppdrag till generalsekreteraren men följer noga genomförandet och ger styrning under riksstämmaperioden.

Slutrapporten över styrelsens genomförande av besluten fattade av Riksstämman 2023 överlämnas härmed till Riksstämman 2025.

Motion Eng 1

Riksstämman 2023 beslutade

- att* Svenska Röda Korset ska ta vara på Röda Korsets Ungdomsförbund som en resurs i organisationens förnyingsarbete.
- att* Svenska Röda Korset ska vidta åtgärder som fokuserar på övergången mellan Röda Korsets Ungdomsförbund till Svenska Röda Korset.
- att* Svenska Röda Korset ska verka för att öka kännedomen om Röda Korsets Ungdomsförbund och deras arbete inom Svenska Röda Korset på nationell, regional och lokal nivå, i syfte att möjliggöra stärkt samverkan och tillvarata engagemang.
- att* det i frågan tas särskilt beaktande kring hur den lokala verksamheten inom Svenska Röda Korset och Röda Korsets Ungdomsförbund kan stöttas för att tillsammans skapa långvarigt engagemang.

Det har skett ett aktivt arbete för att möta Riksstämmans beslut. Fokus har hittills främst varit att skapa såväl ett systematiskt arbetssätt för samarbete och gemensam uppföljning både av de mer långsiktiga kulturförflyttningarna, engagemangs- och organisationsutvecklingen som samarbeten nationellt, regionalt och lokalt.

Röda Korsets Ungdomsförbund (RKUF) har en representant i fokusområdet *Ökade samarbeten* där en av indikatorerna att följa upp är ”Antal orter där SRK och RKUF har kapacitet att initiera samverkan på lokal nivå.” Indikatorn betyder att insatser genomförs både på platser där Röda Korsets Ungdomsförbund har identifierat stora behov för barn och unga och på orter där de har lokalföreningar. Gemensamma insatser för att skapa forum för dialog i lokalsamhället har skett i områden som Perstorp, Södertälje och Nora. Samverkan med Röda Korsets Ungdomsförbund återfinns i fokusområdet *Fler engagerade* kring stärkt frivilligrekrytering och att skapa en gemensam plan för utveckling av engagemangsfrågan utifrån behovet av förnying. Röda Korsets Ungdomsförbund bjuds också in till lokala workshops om mångfald och inkludering, vilket skapar förutsättningar för utbyte av kunskap och erfarenheter såväl som att stärka regional och lokal samverkan. Det här arbetet har som mål att förändra organisationskulturen och utveckla engagemangsformer som underlättar och främjar övergången mellan Röda Korsets Ungdomsförbund och Svenska Röda Korset.

Röda Korsets Ungdomsförbund har aktivt deltagit i pilotfasen av anpassning och test av Federationens självskattningsverktyg för lokala rödakorsföreningar BOCA (*Branch Organisational Capacity Assessment*). Förhoppningen är att Röda Korsets Ungdomsförbund ska delta i BOCA-workshoppar tillsammans med kretsarna i de orter lokalföreningen finns i.

Röda Korsets Ungdomsförbund är en dialog- och samverkanspartner inom Svenska Röda Korsets verksamhetsområden och aktiv partner i flera gemensamma insatser och utvecklingsinitiativ. Exempelvis sker det i utvecklingen av verksamheter för frihetsberövade där allt fler barn och unga frihetsberövas, i utvecklingen av arbetet i socioekonomiskt eftersatta området genom lokala samarbeten och i framtagande av rapporter och seminarier kring utanförskap och social oro. Röda Korsets Ungdomsförbund har också bidragit med metodutveckling kring engagemang för Svenska Röda Korsets särskilda satsning att stärka lokala hälsofrämjande verksamheter. Svenska Röda Korset har under året hållit workshoppar om psykologiskt stöd i Röda Korsets Ungdomsförbunds ledarskapsprogram för att stärka frivilliga ledare att agera i kriser. I samband med massskjutningen i Örebro agerade Ungdomsförbundet och Svenska Röda Korset tillsammans i krisinsatsen, både i den akuta fasen och i det långsiktiga stödet. Samverkan sker också med behandlingscentren för krigsskadade och torterade för särskilt stöd till barn. På flera platser pågår samverkan för att stötta ungdomars psykiska hälsa samt genom webbbhubben för psykisk hälsa.

Styrelsen har också beslutat att höja det årliga anslaget till Ungdomsförbundet. Genom att finansieringen blir stärkt, enklare och mer förutsägbar kommer det att underlätta den fortsatta utvecklingen av Ungdomsförbundet.

Det gemensamma arbetet kommer att fortlöpa inom ramen för verksamhets- och fokusområden för fortsatt utbyte och att främja ungas engagemang och inkludering inom Svenska Röda Korset.

Motioner Eng 2 och Eng 4

Riksstämman 2023 beslutade

att uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att till Riksstämman 2025 återkomma med förslag till nya medlemskaps- och engagemangsformer.

Inom arbetet med fokusområdet *Fler engagerade* är nya former för engagemang och medlemskap högprioriterat. Styrelsen ser att detta är ett omfattande arbete som kommer att fortsätta resten av strategiperioden fram till 2030. Under strategiperiodens första år har en större analys av engagemanget i organisationen gjorts. Detta har resulterat i ett program med ett antal mål och förflyttningar där ett viktigt fokus just är att skapa förutsättningar för nya typer av engagemang. I analysen har bland annat ingått de diskussioner som förtroendevalda fört på två regionala forum samt en sammanställning av interna och externa underlag, såsom forskningsrapporter, kring engagemangstrender. Analysen visar tydligt att vi behöver sänka trösklarna för engagemang generellt, inte minst när det gäller frivillighet och medlemskap. Det behöver bli lättare att bli frivillig eller medlem och vi behöver bli mer flexibla i de engagemangsformer vi erbjuder. I dag vill fler engagera sig under kortare tid eller i en viss sakfråga och ha mer avgränsade uppdrag. Det är allt färre som blir medlem eller frivillig i en organisation och stannar över en lång tid.

En viktig slutsats är att Svenska Röda Korset behöver bli bättre på att arbeta datadrivet och agilt med engagemang, både vad gäller medlemskap och frivilliguppdrag. Det behöver finnas

möjlighet att engagera sig på sitt sätt, och vi måste kontinuerligt kunna testa och utvärdera engagemangsformer för att hitta sätt att engagera fler.

Ett steg mot ett sådant arbetssätt är det stadgeförslag som styrelsen lägger fram till Riksstämman 2025 angående medlemskap. Styrelsen föreslår att det görs möjligt att bli medlem på fler sätt än bara genom att betala medlemsavgift. Exakt vilka sätt är inte fastslaget i dag, utan styrelsen vill ha möjlighet att testa olika lösningar för att se vad som fungerar bäst praktiskt och vad som ger bäst resultat. Utveckling av IT-system för att möjliggöra test av olika former av medlemskap är påbörjat. De två former som står först på tur att testa är att erbjuda frivilliga medlemskap genom sin tid och att erbjuda månadsgivare medlemskap genom sin gåva. Planen är att under 2025 arbeta för att hitta både tekniska och organisatoriska lösningar för att genomföra detta och därefter testa och utvärdera formerna.

Ett arbete för att på liknande sätt testa olika sätt att engagera sig som frivillig har påbörjats. Extra resurser har tillsatts för att identifiera ett antal pilotprojekt där nya engagemangsformer testas och utvärderas i samverkan mellan tjänstepersonsorganisationen och berörda kretsar. De former som kommer att testas i första hand är:

- Digital frivillighet, där själva verksamheten genomförs digitalt, inklusive möten mellan frivilliga och målgrupp. Detta skulle kunna sänka trösklarna för engagemang och möjliggöra frivillighet på platser där det i dag inte finns någon krets.
- Plattformsorganisering, där vi ger möjlighet för personer att engagera sig i sin egen situation med Röda Korset som bas. Detta skulle kunna attrahera nya grupper att engagera sig och erbjuda ett viktigt komplement till våra existerande verksamheter.
- Nätverksorganisering, där vi möjliggör för snabbare och kortare engagemang utan de formella och administrativa krav som en traditionell kretsorganisering har. Detta skulle kunna skapa möjligheter för ett instegsengagemang för till exempel unga eller för andra som har mindre erfarenhet av föreningsorganisering och utgöra en möjlighet att enkelt starta upp en ny verksamhet.

Arbetet med pilotprojekten kommer att pågå under de närmaste åren, med uppstart genom en workshop om engagemangsformer under Riksstämman 2025. Förhoppningen är att arbetet under 2026 kan avslutas med en större träff där frivilliga och förtroendevalda får ta del av resultatet, bidra till analysen och utbyta erfarenheter.

Arbetet med att testa olika former av frivillighet och medlemskap är en del av en stor satsning på att bli fler engagerade inkluderar att stärka kretsstödet i medlemskapsarbetet, stärka kommunikation om medlemskap externt, lansera en ny grundkurs för frivilliga för att sänka trösklarna för engagemang och erbjuda en workshop i hur en krets kan bygga ett inkluderande engagemang som fångar drivkrafter hos de som engagerar sig.

Motion Eng 3

Riksstämman 2023 beslutade

att utreda möjlighet till delbetalning kvartal/månad för dem som har svårt att betala hela avgiften på en gång samt underlätta för autogirobetalning.

En utredning av möjligheten till införande av automatiska betalningar har genomförts, där autogiro varit en av flera möjliga betalningsmetoder som setts över. Denna utredning är sprungen dels ur ovan riksstämmobeslut, dels ur ett behov att se över nya betallösningar som

har identifierats som en central framtidsfråga för såväl medlemsavgift som gåvor. I utredningen föreslås införande av automatisk månatlig delbetalning av medlemsavgiften och styrelsen har beslutat ett införande enligt förslag.

Ett införande av automatisk månatlig delbetalning är viktigt för att förebygga det tapp av medlemmar vi ser varje år, och med erfarenhet från jämförbara organisationer och från vårt eget arbete med månadsgivare är det tydligt att vi behöver utveckla möjligheten att betala medlemsavgiften automatiskt månadsvis. Bedömningen är att detta skulle minska avhoppet avsevärt, då det inte behöver fattas aktivt beslut varje år att betala in medlemsavgiften. Det är också viktigt för att göra medlemskapet attraktivt och uppfattas som en modern och relevant organisation. Möjligheten att fortsatt betala sitt medlemskap årligen behöver självklart kvarstå för de som önskar det.

Motion Eng 5

Riksstämman 2023 beslutade

- att* frågan kring grundkurser på de mest efterfrågade språken ges prioritet för att i huvudsak lösas senast under 2023.
- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att ur ett helhetsperspektiv ta fram ett förhållningssätt för hur språkfrågor i utbildningsmaterial och andra informationsbärare ska hanteras.
- att* det inte enbart ska gälla språk utan även funktionsvariationer.
- att* kretsar ska involveras på lämpligt sätt i arbetet med att ta ett helhetsperspektiv.

De obligatoriska grundkurserna är översatta till engelska och arabiska, som identifierats som de mest efterfrågade språken. Riktlinjer för språk har tagits fram som syftar till att ge vägledning i övergripande språkfrågor inom Svenska Röda Korset, såsom principer för användning av språk, kompetensutveckling i språk liksom översättning. Ett arbete med att skriva texter på klarspråk har också initierats, särskilt när det gäller hemsidan och Rednet. En digital tjänst för översättning har införskaffats för att underlätta arbetet.

Arbetet kring vilka ytterligare språk som olika digitala plattformar och material ska översättas till och hur detta ska göras, exempelvis manuellt eller automatiskt, fortsätter utifrån den behovsinventering som genomfördes i tjänstepersonsorganisationen och ett urval av kretsar i början på 2025. Vidare har ett arbete med att förenkla all kommunikation utifrån klarspråksprincipen genomförts och fortgår. Det underlättar kommunikationen och gör den mer tillgänglig och effektiv. Det innebär bland annat att utbildningsmaterial och information granskas och anpassas utifrån tydlighet, logisk struktur och begriplighet. Vi undviker onödigt fackspråk, använder korta meningar och konkretiserar innehåll med exempel där det är möjligt.

Klarspråk ingår dessutom i begreppet digital tillgänglighet och på det området arbetar vi också med att säkerställa att information är tillgänglig för olika personer, även för den som har en funktionsvariation. Svenska Röda Korset strävar efter att informationen ska vara enkel att förstå och finnas tillgänglig i olika format, till exempel textning av filmat material, anpassning för skärmläsare och utveckling av alternativa format såsom ljudinspelningar och/eller visuella stöd. I detta arbete strävar vi efter att följa WCAG-riktlinjerna (*Web Content Accessibility Guidelines*) för att säkerställa att materialet uppfyller högt ställda tillgänglighetskrav. Detta omfattar bland annat att digitala dokument är kompatibla med skärmläsare, att

färgkontraster är tillräckliga för personer med synnedsättningar, och att video- och ljudmaterial förses med undertexter och/eller transkriptioner.

Slutligen arbetar vi vidare med att höja kompetensen kring inkluderande kommunikation och pedagogik, med syfte att öka medvetenheten om olika behov och hur vi kan möta dem i såväl digital som fysisk kommunikation och lärande.

Motion Eng 6

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att tillse att en modern och adekvat ledarskapsutbildning för frivilligledare är klar 2024.
- att* det vid framtagandet av utbildningen finns en referensgrupp där erfarna frivilligledare samt regionråd ska ingå.
- att* utbildningen ska företrädesvis erbjudas som fysisk kurs.

En ny frivilligledarutbildning är framtagen och började genomföras i april 2024. En referensgrupp, bestående av regionrådsledamöter, kretsstyrelseledamöter och frivilligledare, var involverad i att ta fram utbildningen. Fler utbildare med rödakorserserfarenhet har rekryterats och utbildningen har hållits åtta gånger, varav två digitala tillfällen. Totalt har över 50 frivilligledare från 20 kretsar deltagit.

Utbildningen har löpande justerats efter utvärdering av deltagare och utbildare och ingår i det ordinarie utbildningsutbudet. Under 2025 planeras ytterligare minst fem utbildningar på olika platser i landet samt digitala tillfällen.

Utöver frivilligledarutbildningen pågår ett arbete med att ta fram ett styrande dokument som tydliggör Svenska Röda Korsets synsätt på ledarskap och förväntningar på ledaruppdrag med syfte att skapa en gemensam grund för ledarskap och ledarskapsutveckling inom organisationen. Styrdokumentet ska gälla förtroendevalda, frivilliga och anställda chefer eller verksamhetsledare. Det ska också vara vägledande för den som vill utveckla sin ledarförmåga oavsett roll och för den som arbetar med ledarutveckling. Under 2025 ska vägledningen förankras i organisationen och ligga till grund för fortsatt ledarutveckling.

Motion Eng 7

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att ta fram en utbildning i hållbar utveckling. Denna ska handla om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet samt ha kretsloppstänkande som grund.
- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att tillsammans med utbildningen i hållbar utveckling ta fram ett enkelt dokument som i några enkla punkter visar Röda Korsets hållbarhetspolicy. Detta dokument ska kunna användas som en introduktion till utbildningen på kretsmöten och liknande för att intressera medlemmarna att gå utbildningen.
- att* utbildningen i hållbar utveckling för alla rödakorsare går att göras antingen digitalt eller fysiskt.

- att* säkerställa att sagda utbildning i koncentrat ingår i grundutbildningen i kursen rödakorskunskap.
- att* det ska finnas utsedda personer som stöttar arbetet med hållbar utveckling inom varje region för att främja samarbetet mellan kretsar och driva uppföljning av kretsarnas arbete inom hållbar utveckling.

En utbildning i hållbar utveckling har tagits fram och testas i tre pilotkretsar. Kursen ger en bred introduktion till hållbar utveckling med fokus på de tre dimensionerna av hållbarhet och Svenska Röda Korsets roll i och arbete med hållbarhetsfrågor (första att-satsen). Kursen ges i utbildningsplattformen Learnster och kan göras individuellt eller i grupp. Om en krets hellre önskar göra den fysiskt kan hållbarhetsambassadörer genomföra ett kurstillfälle på plats med samma innehåll som Learnster-kursen (tredje att-satsen). I samband med bredare lansering av kursen kommer övrigt kommunikativt material att tas fram för att säkerställa att informationen om den nya utbildningen når ut till kretsarna (andra att-satsen). Relevanta delar av hållbarhetsutbildningen har integrerats i kursmaterialet för Rödakorskunskapen för att säkerställa att perspektiven överlappar (fjärde att-satsen).

En pilotgrupp med hållbarhetsambassadörer har rekryterats. I rekryteringen jobbades det aktivt med att nå bra geografisk spridning och i dagsläget har vi hållbarhetsambassadörer i fem regioner. Uppdraget är att stötta kretsar att arbeta med hållbar utveckling med särskilt fokus på kretsars klimatarbete i enlighet med prioriteringar i strategisk inriktning 2024–2030. Uppdraget fortsätter att utvecklas i takt med att vi testar nytt material och arbetssätt (femte att-satsen).

Utöver detta tas ytterligare material fram för att särskilt stötta kretsar i att börja arbeta med fokusområdet *Humanitära konsekvenser av klimatförändringarna* i den strategiska inriktningen 2024-2030. Materialet kommer att kunna användas i workshoppar som faciliteras av hållbarhetsambassadörerna och testas under våren 2025. Detta är en av satsningarna för att långsiktigt öka kunskapen om klimatförändringarnas humanitära konsekvenser i en nationell kontext.

Motioner Mig 1-3

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att utifrån grundprinciperna och strategisk inriktning 2024-2030 arbeta i andemeningen i motioner Mig 1, Mig 2 och Mig 3.

Förändringarna i den svenska migrationspolitiken sker i mycket snabb takt och i restriktiv inriktning. Möjlighet att påverka för en mer human inriktning i migrationslagstiftningen är begränsad men ett aktivt påverkansarbete har bedrivits på flera plan. Svenska Röda Korset kommenterar rättsliga aspekter av lagförslagen och lyfter humanitära konsekvenser av dessa. En återkommande kritik är bristen på konsekvensanalyser och vikten av att förslagen baseras på evidens och forskning. Under perioden har Svenska Röda Korset kommenterat åtta utredningsförslag och fört dialog med flertalet av utredningarna under arbetets gång i syfte att påverka. Det finns en stor efterfrågan på Svenska Röda Korsets expertis till olika utredningar. Högnivåmöten med politiker och beslutsfattare kompletterar de etablerade dialogerna och förstärker budskapen.

Under perioden har två rapporter på aktuella teman kring migranter och flyktingars situation i Sverige tagits fram i påverkanssyfte.¹ Den ena rapporten handlar om mottagandet av de ukrainska flyktingar som kommit till Sverige. Den andra rapporten belyser de humanitära konsekvenserna av en utökad informationsplikt mellan myndigheter. Båda rapporterna har fått stort medialt intresse och bidragit till vår positionering som en viktig aktör som tar tydlig ställning för ett medmänskligare samhälle och uppnått vissa juridiska och sociala förbättringar för målgruppen.

Ett antal debattartiklar med krav på en mer human inriktning på migrationspolitiken har fått stort genomslag, till exempel krav på höjd dagersättning för asylsökande, humanitära konsekvenser av lagändringar i Sverige som gör det svårare för familjer att återförenas och att få uppehållstillstånd av humanitära skäl, samt om EU:s migrationspakt.

Svenska Röda Korset har även deltagit och anordnat seminarier och konferenser på migrationsområdet med syftet att bidra till en mer nyanserad och faktabaserad diskussion utifrån humanitet och medmänsklighet.

Givet svårigheterna med att få genomslag i det politiska landskapet, sker påverkansarbete nationellt och lokalt som ger resultat. I en tätare och mer fördjupad dialog med Migrationsverket har vi bidragit med expertis och kunnat påverka utformandet av deras uppdrag. Till exempel har förslag kring mer humana förhållanden inom förvar, stöd i återvändandeprocessen samt asylboenden lett till faktiska förbättringar. I lagförslaget om förbättrade villkor för personer som beviljats skydd enligt massflyktsdirektivet (skyddsbehövande från Ukraina) fick Svenska Röda Korset visst genomslag som ledde till förbättrade villkor.

Att driva strategiska juridiska ärenden är också en effektiv metod för påverkansarbetet. Positiva framsteg har gjorts under perioden inte minst i familjeåterföreningsärenden och socialrättsliga frågor. 75 % av asylärenden som bedrivits under 2024 har fått bifall och 56 % av familjeåterföreningsärenden, vilket är ett mycket bra resultat. Svenska Röda Korset driver även ett mycket strategiskt ärende i Europadomstolen kopplat till skyddsbehov för asylsökande från Afghanistan som förhoppningsvis ska bidra till en mer human och rättssäker behandling och beslut för gruppen i Sverige.

Motion Mig 4

Riksstämman 2023 beslutade

- att* Röda Korset kraftigt tar avstånd från borttagandet av de permanenta uppehållstillstånden.
- att* frågan behöver förankras utifrån grundprinciperna där neutraliteten och opartiskheten behöver vara vägledande.

Regeringen har beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till hur möjligheten att bevilja permanenta uppehållstillstånd i vissa fall ska fasas ut och undersöka under vilka förutsättningar permanenta uppehållstillstånd som tidigare har beviljats ska kunna ändras. Uppdraget slutredovisas i oktober 2025, därmed finns i dagsläget inget lagförslag att ta ställning till. En del av utredningen väntas presenteras under våren.

¹ Rapporterna finns att läsa på www.rodakorset.se.

En bra dialog har etablerats med den tillsatta utredningen och vi tillhandahåller underlag. Svenska Röda Korsets migrationsjurister driver ärenden där personer av olika anledningar har nekats permanent uppehållstillstånd. Att driva juridiska ärenden är ett stöd till enskilda personer, men också ett sätt att skapa praxis som får betydelse för fler. I dessa ärenden inhämtas evidens och erfarenheter från det lokala arbetet. I avvaktan på lagförslaget genomförs påverkansinsatser, bland annat i direkt dialog med utredningen.

I Tidöavtalets kölvatten har en rad förslag presenterats som handlar om permanenta uppehållstillstånd, till exempel kunskapskrav för permanenta uppehållstillstånd och den så kallade ”vandelsutredningen”, med förslag om återkallelse av uppehållstillstånd exempelvis på grund av bristande regelefterlevnad. Svenska Röda Korset ser allvarligt på utvecklingen av den svenska migrationsrätten och fortsätter bedriva ett brett påverkansarbete genom opinionsbildande och mediala inslag, publika sammanhang och att kommentera lagförslagen. Att arbeta med både utåtriktat opinionsarbete och påverka genom humanitär diplomati är i linje med våra grundprinciper och ett slagkraftigt sätt att ta ställning för människor som befinner sig i utsatthet, tydliggöra målgruppens behov och uppmärksamma humanitära konsekvenser av Sveriges alltmer strikta migrationslagstiftning.

Motioner Org 1-2

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att i samråd med regionråden och lokala kretsar utreda Svenska Röda Korsets framtida regionala förtroendeorganisations uppgifter och form. I utredningen beaktas särskilt behovet av att säkerställa organisationens närvaro i hela landet, Svenska Röda Korsets roll och uppdrag i totalförsvaret och kriser samt ett ändamålsenligt och välfungerande tjänstepersonsstöd på lokal och regional nivå.
- att* frågan om regionrådsorganisation för Gotland hänförs till den utredning om den regionala förtroendeorganisationen som beslutats om avseende motion Org 1.

En arbetsgrupp bestående av regionråd, styrelseledamöter och tjänstepersoner bildades våren 2023. Arbetsgruppen har sammanställt information om historiken till regionråden, hur systerföreningar i Norden organiserar sig samt benchmarkat med två andra motsvarande ideella organisationer. Arbetet pausades under sensvåren 2024 efter beslut av styrelsen.

En motion har inkommit till Riksstämman 2025 i samma fråga. Den föreslår att Svenska Röda Korsets styrelse uppdras att i samråd med regionråden utreda Svenska Röda Korsets framtida regionala förtroendeorganisations roll och organisation (se motion Org 3 till Riksstämman 2025). I utredningen ska särskilt beaktas behovet av att säkerställa organisationens närvaro i hela landet, vår roll och uppdrag i totalförsvaret och kriser, de behov vår lokala organisation i form av kommunkretsar har samt ett ändamålsenligt och välfungerande tjänstepersonsstöd lokalt och regionalt.

Styrelsen beklagar att arbetet efter Riksstämman 2023 inte kommit längre men önskar fortsätta arbetet med att se över den regionala förtroendeorganisationen då det är en central och viktig del i organisationen. Styrelsen konstaterar att det som gjorts inte varit tillräckligt och har därför beslutat att påkalla extern hjälp att facilitera styrelsen, regionråden och tjänstepersonsorganisationen i att bereda och arbeta med frågan.

Motioner Org 3-6

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att noggrant följa utvecklingen av kretssammangående.
- att* avvakta med en slutlig utvärdering av kretssammangående tills ytterligare erfarenheter vunnits.

En ny styrgrupp för kretssammangående utsågs av styrelsen hösten 2023 med uppgift att fatta beslut om inkomna ärenden. Styrgruppen har haft kontakt med kretsar som inte fattat beslut om sammangående.

I mars 2025 finns det totalt 228 kommunkretsar, fjorton kommuner där beslut om sammangående fattats, tre kommuner som har beviljats undantag och åtta kommuner som behöver fatta beslut om kretssammangående. Styrelsens styrgrupp fortsätter att följa detta arbete. Regionråden och tjänstepersonsorganisationen har stöttat kretsarna i processen kring kretssammangåendets olika faser, före, under och efter.

Det finns 22 kommuner utan rödakorsnärvaro och 15 kommuner där krets i närliggande kommun tar ansvar för den lokala krisberedskapen och/eller verksamhet. Det har bildats 288 rödakorsgrupper.

Styrgruppen har lämnat rapporter om nuläget till styrelsen vid två tillfällen samt en mer omfattande rapport om kretssammangåendeprocessen och kretsarnas upplevelse av denna.

Rapporterna visar på att många kretsar upplevde att samgåendet skedde snabbt och kändes påtvingat, särskilt för dem som var skeptiska. Flera berättade dock att resultatet blev bättre än förväntat. I början fokuserade många på att inkludera hela kommunen för att inte tappa engagemang utanför tätorterna, vilket innebar mycket resande. Processen har generellt varit tidskrävande, vilket påverkade verksamheten negativt. Några kretsar betonade att det var viktigt att förstå att detta varit en sorgeprocess för dem. En del arbetade fortfarande som om de vore flera kretsar, trots att de formellt var en enhet.

De intervjuade vittnade om att det fanns flera fördelar med att vara en kommunkrets, så som enklare samarbete med olika aktörer och bättre översikt över kommunal verksamhet. Det minskade också administrationen och gjorde det lättare för frivilliga att byta mellan olika aktiviteter inom kommunen.

Motion Org 7

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att säkerställa att Svenska Röda Korsets klimat- och hållbarhetsarbete förstärks och att kretsarna på ett effektivt sätt ges stöd i att genomföra de förflyttningar som finns inom fokusområdet Humanitära konsekvenser av klimatförändringarna i styrelsens förslag till strategisk inriktning 2024-2030.

Förstärkning i tjänstepersonsorganisationen har genomförts med särskilt fokus på att samordna hela Svenska Röda Korsets klimat- och hållbarhetsarbete. I detta ligger även att se över vilket stöd kretsar behöver på sikt. Ett nytt partnerskap har upprättats med Röda Korsets internationella Klimatcenter i Haag där en delad tjänst mellan Klimatcentret och Svenska

Röda Korset har inrättats. Genom utbytet stärker vi vår gemensamma kapacitet att möta klimatutmaningarna i Sverige och världen och vi får direkt stöd i att implementera vårt klimatarbete kommande åren.

I takt med att genomförandet av fokusområdet *Humanitära konsekvenser av klimatförändringarna* skalas upp i kretsarna utvärderas även hur det löpande tjänstepersonsstödet bör se ut. Eftersom detta fokusområde inte varit först ut för implementering, enligt de treårsplaner som tagits fram för alla fokusområden, har formerna för kretsstödet inte definierats klart än.

Motion Org 8

Riksstämman 2023 beslutade

att uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att utreda möjliga aktiviteter för att stärka förståelse för våra verksamheter och vi-känsla mellan tjänstepersoner och kretsar.

Det genomförs flera aktiviteter som bidrar till stärkt vi-känsla:

- Tematiska verksamhetsträffar med fokus på utbyte av erfarenheter för att skapa gemensam förståelse, där både tjänstepersoner och frivilliga/förtroendevalda deltar.
- Referensgrupper för att stärka involvering och delaktighet av de förtroendevalda och frivilliga i utvecklingsarbete.
- Satsning på ledarskapsutveckling för både anställda och frivilliga med utgångspunkt i det ideella och idéburna ledarskapet.
- Aktivt kommunikationsarbete för att undvika en ”vi och de”-känsla i språket med strävan efter att använda ”vi” som i Ett Röda Korset där alla känner sig inbjudna. Klarspråk har införts i våra texter på Rednet för att öka tillgängligheten och göra det lätt att förstå information.
- En gemensam webbutbildning med fokus på mångfald och inkludering för både anställda och förtroendevalda.
- Ett gemensamt digitalt baspaket för kretsar för att underlätta digital kommunikation och samarbete inom organisationen. Det är i dag 50 kretsar inkluderade i detta initiativ, vilket stärker relationerna inom organisationen.

Utöver ovan har ytterligare aktiviteter som stärker vi-känslan utretts, vilka presenteras här nedan. En planering av samtliga aktiviteter påbörjas under våren 2025 och kommer att genomföras inom ramen för befintlig verksamhet.

Praktik i krets motsvarande en arbetsdag ska vara en tydlig del i introduktionen för nya tillsvidareanställda i tjänstepersonsorganisationen som arbetar nära kretsar eller nationell verksamhet och uppmuntras för övriga. Syftet är att anställda ska få en djupare förståelse för kretsarnas arbete och vardag och främja samarbete och kunskapsutbyte i organisationen. Denna aktivitet föreslogs även i motion Org 8.

Det pågår ett arbete med att utveckla och stärka internkommunikationen, genom att bland annat förstärka *interna forum* för förtroendevalda/frivilliga som informerar om och diskuterar organisationens verksamhet kopplat till den strategiska inriktningen och om omvärldshändelser som påverkar hela organisationen. Syftet är att öka transparensen inom organisationen och öka förståelsen för hela organisationens arbete; det vill säga det som sker på internationell nivå såväl som på nationell, regional och lokal nivå. *Kretsaktuellt* är ett exempel på forum som har utvecklats och som under våren 2025 har ökat antalet deltagare.

Nöjdhetsindex är en mätning som genomförs årligen eller vartannat år för att inhämta insikter från förtroendevalda i syfte att bli bättre som organisation i både stöd och utförande. Upplägg och formerna för detta kommer att undersökas under 2025. Att göra en nöjdhetsmätning är även en rekommendation från föreningsrevisorerna.

Positiv organisationskultur och inkluderande arbetssätt handlar om aktiviteter som genomförs för att integrera inslag av bemötande-, värderings- och organisationskulturfrågor i befintliga och planerade fysiska och digitala läraktiviteter samt också i samverkansformer. Som en del av förflyttningarna inom fokusområdet *Mångfald och inkludering* ses över om nästa perspektivundersökning ska utformas utifrån dessa utgångspunkter.

Motion Upp 1

Riksstämman 2023 beslutade

- att* övergripande beskriva Röda Korset i Sverige och dess roll (relativt den stora mängd hjälporganisationer som finns ”på marknaden”). Vad är det just vi är särskilt bra på och ska bidra med?
- att* kommunicera progressen – vad vi uppnått – externt via media på ett tydligt och engagerande sätt.

Ett uppdaterat positioneringsarbete med syftet att långsiktigt förtydliga Röda Korsets unika position och särskillnad är genomfört. Ett nytt kommunikationskoncept är framtaget och lanserat – Först på plats, alltid kvar. Det bygger på vår särskillnad i att vi finns på plats i princip hela världen (191 länder) och att vi har ett unikt mandat genom Genève-konventionerna som gör att vi kan hjälpa fler.

Lanseringen gjordes först internt och därefter externt. Exempel på aktiviteter:

- Genomgång av och justeringar i befintlig kommunikation, såsom webb, Rednet, digitala och postala utskick, sociala medier, mediabank, externa presentationer
- Nyproduktion av filmer, texter, bilder, kampanjer utifrån konceptet och justering av mallar och material i Föreningsbutiken och på Rednet
- Översyn av utbildningar i Learnster samt justering och vidareutveckling av kommunikationsutbildningen för kretsar
- Utbildning för webbredaktörer för lokala webbsidorna och interna workshoppar kring varumärke och tonalitet samt informationsmöten med alla avdelningar inom tjänstepersonsorganisationen.
- Intern kampanj/information i Kretsnytt, på Rednet/redcross.se, kretsutskick, kontorsskärmar och affischer second hand-butiker.
- Extern kampanj i ca tre veckor med TV, online-video, radio, print, utomhus, bio och sociala medier (drygt två månader).

Arbetet fortsätter med att få ut kommunikationskonceptet lokalt till kretsarna och nationellt i vår externa kommunikation. Vi mäter löpande hur allmänheten uppfattar vårt varumärke, men varumärkesförflyttningar tar lång tid. Vår ambition är att över tid förflytta förtroende och givarvilja och att bli den ledande humanitära organisationen i Sverige. I mars 2025 har 43 % av allmänheten ett högt förtroende (anseende) för Röda Korset och 34% kan tänka sig att

skänka pengar till Röda Korset (givarvilja). Det är en svagt uppåtgående trend jämfört med föregående år.

Motion Upp 1

Riksstämman 2023 beslutade

att ta fram modell och verktyg för uppföljning av verksamheten utifrån de sex fokusområdena enligt strategisk inriktning 2024–2030; fastställa mål och delmål per fokusområde och spika KPI:er (Key Performance Indicators) för enkel uppföljning av progressen.

En ny modell för verksamhetsplanering som baseras på den strategiska inriktningen 2024–2030 togs fram parallellt med Riksstämman. Målsättningen var att skapa en större tydlighet mellan den strategiska inriktningen och Svenska Röda Korsets styrelses verksamhetsplan och möjliggöra löpande uppföljning av strategin med fokus på de effekter som eftersträvas (för både de sex fokusområdena och de två verksamhetsmålen). Ett tydligare avstamp tas i omvärlden och planeringshorisonten ökas från ett till tre år. Treåriga handlingsplaner för fokusområdena utgör en del i den nya styrmodellen. Svenska Röda Korsets styrelses årliga verksamhetsplan utgår från förändringsteori/effektkedja där utvecklingsstegen tydliggörs och med fastställda mätpunkter (så kallade KPI:er) på effekterna som definierats i strategin. Målnivåer för både fokusområdena och verksamhetsmålen finns definierade på ett års sikt. Arbetet med att sätta relevanta och representativa KPI:er är en läroprocess och där KPI:er ses över årligen och revideras vid behov. En dialog har initierats på regionala möten kring implementeringen av fokusområdesförflyttningarna. Ett projekt med syfte att förbättra och standardisera metod för resultat och effektmätning enligt den nya SIS-standarderna pågår parallellt.

Motion Upp 1

Riksstämman 2023 beslutade

att kommunicera resultaten internt i organisationen för helheten och per fokusområde på ett sådant sätt att det går att relatera/bryta ner till den egna Föreningen och verksamheten.

För att följa och vidare kommunicera resultaten av arbetet med strategisk inriktning 2024–2030 görs uppföljningar genom bland annat kretsarnas verksamhetsrapportering (uppföljning på lokal nivå) och andra nationella uppföljningsprocesser. Kretsrapportens utformning och intervall för inlämnande har ändrats sedan förra Riksstämman (se nedan rapport avseende motion Upp 2), från månadsvis till kvartalsvis och svarsfrekvensen har ökat. Resultaten presenteras löpande på vårt intranät Rednet och kretsen kan också se sina resultat i Redy.

Under det första året med strategin har vi också samlat nyheter, uppdateringar och information om satsningar utifrån strategin på Rednet. Ett informations- och kommunikationsarbete gentemot kretsarna sker fortlöpande för att öka förståelsen för strategin och dess koppling till lokal verksamhet och kontext. Det har bland annat handlat om att lyfta goda kretsexempel och att främja reflektion och diskussion om vad strategin betyder för kretsen genom arbets- och stödmaterial.

Det är viktigt att ett kontinuerligt kommunikationsarbete fortsätter under hela strategiperioden. Under Riksstämman 2025 är avsikten att fortsätta dialogen och skapa erfarenhetsutbyten kring vad som gjorts och kan göras inom kretsen i det lokala arbetet med strategin.

Motion Upp 1

Riksstämman 2023 beslutade

att uppmuntra till systematiskt lärande av framgångsrika Lokala Föreningar, Projekt och Verksamheter med stöd av en enkel och enhetlig modell.

I och med utvecklingen av Rednet har utrymme skapats för att tydligare sprida framgångsrika exempel. Löpande anordnas verksamhetsträffar för erfarenhetsutbyte och nätverksbyggande både utifrån prioriterade förflyttningar inom ramen för den strategiska inriktningen och utifrån händelser som aktualiserar behov av erfarenhetsutbyte, som exempelvis särskilda krishändelser. Internkommunikationen har sett över, ett årshjul har skapats som följs och som ger möjligheter att mer systematiskt fokusera på erfarenhetsutbyte och dela exempel inom prioriterade områden under året. Kanaler för internkommunikation ses över under 2025, vilket kommer att ge ytterligare möjligheter att systematisera lärandet.

Ett arbete har gjorts för att möjliggöra systematiskt erfarenhetsutbyte och lärande inom föreningsutveckling i och med införandet av Federationens självskattningsverktyg för kretsar BOCA (*Branch Organizational Capacity Assessment*). Verktyget översattes och anpassades utifrån Svenska Röda Korsets förutsättningar. Det testades också i tre kretsar som gav positiv återkoppling. I januari 2025 utbildades 20 facilitatorer och nu erbjuds BOCA till alla kretsar som vill satsa på sin kapacitetsutveckling. Genom BOCA kan goda exempel identifieras som med kretsens godkännande kan delas på Rednet. Det huvudsakliga erfarenhetsutbytet och lärandet kommer att ske under ett årligt BOCA-forum då samtliga kretsar som genomfört BOCA träffas för att lära av varandras styrkor och förändringsprocesser.

De erfarenheter som inhämtats från lärande utifrån BOCA när det gäller föreningsutveckling kommer att kunna användas för att ta fram en modell för systematiskt lärande i verksamhetsutveckling. Förhoppningen är att andra verksamheter inspireras av både metod och dokumentation.

Motion Upp 2

Riksstämman 2023 beslutade

att uppdraga åt Svenska Röda Korsets styrelse att säkerställa rapportering mer sällan än månadsvis inför 2024 om inga specifika hinder föreligger.

Redan under våren 2023, före Riksstämman, gjordes en översyn av kretsarnas verksamhetsrapportering där en av ingångsfrågorna rörde frekvensen för rapporteringen. I denna översyn gjordes djupintervjuer med åtta kretsar och 25 kretsar svarade på en enkät där frågan ingick. I översynen framgick att 53 % av respondenterna ansåg att månatlig rapportering var att föredra och 30 % föredrog kvartalsvis. Endast 14 % ansåg att årlig rapportering var mest lämpligt. Efter Riksstämmans beslut om att rapportering skulle ske mer sällan än månadsvis sattes under hösten 2023 ett arbete i gång för att förenkla rapporteringen. I november 2023 beslutades att ordinarie verksamhetsrapportering från krets ska ske kvartalsvis. Undantag är

verksamhetsrapportering i händelse av kris. Då kan rapporteringen om den aktuella krisen göras oftare än kvartalsvis. Hur ofta beslutas utifrån behoven.

Från och med 2024 har kvartalsvis rapportering införts, vilket ligger i linje med fattat beslut och länkas samman med Svenska Röda Korsets övergripande uppföljningsplan. Ett nytt verktyg, utbildningar, extra stöd och kommunikationsinsatser har genomförts som underlättar för kretsarnas rapportering.

Detta har fallit väl ut och rapporteringsfrekvensen har ökat betydligt. Under 2024 besvarade 95% av alla kretsar frågor i verksamhetsrapporteringen någon gång under året. Det har bidragit till ett starkt förbättrat underlag för uppföljning av Svenska Röda Korsets gemensamma framsteg kopplat till verksamhetsmålen, samtidigt som inrapporterade resultat i verktyget möjliggör för kretsarna att kontinuerligt följa upp den egna lokala verksamheten.

Motion Upp 2

Riksstämman 2023 beslutade

att uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att utreda möjligheterna att erbjuda kretsarna ett gemensamt ekonomisystem.

En utredning om ett gemensamt ekonomisystem är genomförd och resultatet och dess rekommendationer sammanställdes och delades med styrelsen i februari 2025. Utredningen bygger på genomförda intervjuer med 18 kretsar, två regionråd, fem externa organisationer, fem potentiella leverantörer, en oberoende extern rådgivare inom ekonomisystem och flertal interna funktioner inom tjänstepersonsorganisationen.

I utredningen dras slutsatsen att det finns förutsättningar för att införa ett gemensamt ekonomisystem och att detta skulle innebära stora fördelar såväl för kretsar som för tjänstepersonsorganisationen. Beslutet om hur organisationen ska gå vidare i frågan om ett gemensamt ekonomisystem har en tydlig koppling till den strategiska inriktningen 2024–2030. Ett gemensamt ekonomisystem skapar bättre förutsättningar för implementering av strategin för kretsarna där vi ser mer komplexa verksamheter, större second hand-försäljning och fler bidragsgivare. Det är en möjliggörare för engagemang och har potential att kunna frigöra tid i krets och att göra det enklare att rekrytera och behålla kassörer. Vidare innebär det en högre IT-säkerhet och en ökad kvalitet i den ekonomiska redovisningen.

På grund av kretsarnas fokus på genomförande av den strategiska inriktningen, med flera andra pågående parallella initiativ, rekommenderade utredningen att ett införande i anpassad takt påbörjas först 2026, att systemet tillgängliggörs på frivillig basis för kretsar och att implementerings- och förvaltningskostnader tas av den nationella nivån.

Vid styrelsemötet i februari 2025 beslutade styrelsen att ge generalsekreteraren i uppdrag att gå vidare med ett införande av ett gemensamt ekonomisystem i anpassad takt i enlighet med utredningens förslag. Styrelsen noterade de ekonomiska konsekvenserna av ett införande av gemensamt ekonomisystem för krets och kommer att besluta om kostnad i ordinarie budgetprocess hösten 2025.

Motioner Upp 3-4

Riksstämman 2023 beslutade

- att* det ska finnas en teknisk lösning för ett digitalt baserbjudande, omfattande såväl mjukvara som hårdvara, till kretsar redo för utrullning under 2023.
- att* i samband med planeringen av nya system ska användare på ett tidigt stadium engageras för att undvika att systemen blir en skrivbordslösning som inte blir använd ute i kretsarna.

En lösning för ett digitalt baserbjudande togs först fram och testades med framgång. Utifrån erfarenheterna justerades lösningen och har därefter rullats ut till ca 50 kretsar. Baserat på återkoppling från de kretsar som deltagit hittills är innehållet justerat för att ännu bättre svara mot kretsarnas behov. Framåt kommer införandet att fortsätta till de kretsar som visar intresse och har förmåga att ta emot paketet. Under perioden 2025-2028 beräknas att alla intresserade kretsar har tagit del av detta digitala baserbjudande. Under utrullningen och införandet så är detta kostnadsfritt för kretsen, och finansieras av Svenska Röda Korset nationellt. Paketet ger tillgång till både datorer, internet, IT-säkerhetslösningar samt olika program och system som underlättar kretsarbetet.

Utveckling som skett under perioden har skett med involvering av framtida användare utifrån respektive områdes förutsättningar i linje med beslutet. Kretsanvändare har involverats på olika sätt i till exempel förstudien om gemensamt ekonomisystem för kretsar, i utvecklingen av nya rapportformulär för ekonomisk rapportering och verksamhetsrapportering samt i uppgraderingen av Rednet. Planering av nya system riktade mot krets utgår alltid från följande principer för utveckling av digitala verktyg för kretsar och frivilliga, som finns på Rednet:

“Vid satsningar som primärt riktar sig i första hand till användare i kretsorganisationen krävs bred förankring bland frivilliga och förtroendevalda. För varje verktyg behövs därför bred involvering på olika nivåer under processens gång. Beroende på vilket system som ska utvecklas kommer olika berörda målgrupper aktiveras för att bidra till behovsbilder, kravställning, testning och utrullningsplaner. Det kommer handla om att skapa representativa grupper för de frågor som behöver belysas snarare än att involvera alla i alla delar. Delvis också eftersom det agila arbetssättet ställer krav på ett visst tempo i beslutsfattandet. Kretsinvolvering kan innebära referensgrupper, pilotkretsar och olika typer av diskussionsforum”.

Motioner Upp 3-4

Riksstämman 2023 beslutade

- att* undersöka hur Office 365 är förenligt med General Data Protection Regulation (GDPR) och de nya kommande tilläggsprotokollen då Office 365:s servrar är baserade på lagring i tredje land utanför EU, vilket kan medföra att känsligt material och personuppgifter läcker ut.
- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att tillse att kretsarna får stöd och utbildning i informationssäkerhet.

När det gäller beslutet om Office 365 och GDPR har fokuserats på frågan kopplat till USA, även om det kan handla om annat tredje land utanför EU; detta eftersom datalagring och dataöverföring primärt har varit aktuellt till servrar i USA. Sedan 2023 finns ett beslut om adekvat skyddsnivå för USA. Beslutet är baserat på en överenskommelse mellan EU och USA om hur personuppgifter som överförs från EU- och EES-länderna ska skyddas i USA, det så kallade EU-U.S. Data Privacy Framework. Beslutet om adekvat skyddsnivå innebär att det är tillåtet att överföra personuppgifter till amerikanska verksamheter som har anslutit sig till ramverket. Med detta bedöms att inga ytterligare åtgärder behövs i dagsläget för Svenska Röda Korset mer än att följa utvecklingen.

Svenska Röda Korset arbetar kontinuerligt med utveckling av arbetet med dataskydd, GDPR och informationssäkerhet. Riskerna och därmed kraven ökar snabbt. Det finns rutiner och stöd för hantering av GDPR och dataskydd för kretsar, främst kopplat till personuppgiftshantering. Det finns en funktionsbrevlåda till vårt dataskyddsombud som kretsen enkelt kan nå om det finns behov av stöd, dit anmäls också incidenter. Våra styr- och stöddokument har uppdaterats och en enklare checklista kring informationssäkerhet har tagits fram och finns på Rednet. Vi har också lagt till en generell utbildning i informationssäkerhet som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har² och som nås via utbildningsplattformen Learnster.

Motion Övr 3

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att följa utvecklingen inom totalförsvaret avseende förändringar av principer för frivilligorganisationers arvodering av frivilliga vid kriser och samhällsstörningar, som ska återredovisas till Riksstämman 2025.
- att* det i uppdraget adjungeras personer med erfarenhet av krisinsatser.

Svenska Röda Korset för ett aktivt arbete för att stärka vår roll inom totalförsvaret. Detta görs dels genom åtgärder som syftar till att stärka förmågor inom organisationen genom bland annat utbildning av frivilliga, genomförande av övningar och informationsspridning, dels genom externa aktiviteter i syfte att tydliggöra vår roll gentemot övriga aktörer inom totalförsvaret. Detta innebär bland annat att föra en aktiv dialog såväl med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och andra aktörer som med exempelvis de övriga frivilliga försvarsorganisationerna (FFO). Svenska Röda Korset är vidare representerat i flera stående organ och deltar bland annat i MSB:s civilsamhällesråd (sedan 2023) och i MSB:s befolkningsskyddsråd (sedan 2024).

En av de frågor som vi bevakar i detta arbete är den om arvodering av frivilliga. Det kan dock konstateras att det sedan riksstämmobeslutet fattades inte skett någon utveckling, varken principiell eller av annat slag, som föranleder något agerande från Svenska Röda Korset.

Svenska Röda Korset har bland annat följt frågan utifrån de statliga utredningar som har tillsatts och avrapporterats. Exempelvis rapporterades betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79) i november 2023, men detta innehåller inga resonemang eller förslag om arvodering av frivilliga.

I januari 2025 slutrapporterades även utredningen om personalförsörjning av det civila försvaret (Plikten kallar! SOU 2025:6), men inte heller denna belyser ersättning eller arvodering för frivilliga, vilket inte heller låg inom utredningens direktiv. Däremot går det att

² [Digital informationssäkerhetsutbildning för alla \(Disa\) \(msb.se\)](https://www.msb.se/utbildning)

konstatera att utredningen inte öppnar upp för fler aktörer än myndigheter att använda sig av det regelverk som finns etablerat för området (utifrån förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet), vilket innebär att möjligheten att teckna avtal och därmed arvoda individer även fortsatt endast finns för statliga myndigheter och exempelvis inte för kommuner och regioner.

Det finns anledning att påminna om att Svenska Röda Korsets styrelse på uppdrag av Riksstämman 2019 år 2020 utredde frågan om ekonomisk ersättning till frivilliga inom ramen för organisationens krisberedskapsarbete. Utredningen pekade på vikten av att fortsätta värna Röda Korsets grundprinciper, och särskilt den inriktning som ger vid handen att frivillighet är den primära arbetsformen för organisationens arbete. Utredningen pekade även på att det redan i dag finns en möjlighet i tillämpningsföreskrifterna till stadgarna att erbjuda ekonomisk ersättning för uppdrag som av olika skäl kan anses vara svåra att genomföra på frivillig basis. Detta är möjligt vid en extraordinär situation och för en begränsad tid. Då är den frivilliga inte längre att beteckna som frivillig utan anses vara anställd under en begränsad period. Styrelsen framhåller och förordar fortsatt denna möjlighet, som alltså redan finns i dag.

Trots avsaknad av former för arvodering av frivilliga har Svenska Röda Korset de senaste åren utvecklat sin samverkan med offentliga aktörer på såväl lokal och regional som nationell nivå. Vi ser goda möjligheter att sluta olika typer av övergripande överenskommelser om samverkan i vardagen syftandes till möjlighet att agera i samverkan med andra aktörer vid allvarliga händelser, där det också finns intresse och engagemang hos bland annat kommuner, länsstyrelser och myndigheter.

Givet att inga egentliga förändringar av principer för frivilligorganisationers arvodering av frivilliga vid kriser och samhällsstörningar har skett sedan riksstämmobeslutet har det inte heller funnits anledning att genomföra några särskilda förankringsinsatser för att inkludera frivilliga med erfarenhet av krisinsatser.

Motion Övr 4

Riksstämman 2023 beslutade

att uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att säkerställa rutiner för kretsarnas säkerhetsarbete i second hand-verksamheten.

Ett arbete har genomförts under 2023 och 2024 med att se över befintligt material, information på Rednet och styrande dokument för säkerhetsarbetet på kretsnivå. En säkerhetskalendar har tagits fram och skickats till varje krets samt lagts upp i Föreningsbutiken för beställning. I kalendern finns stöd för hur rödakorsare bör agera vid en nödsituation, såsom exempelvis vid brand, hot om våld eller sjukdomstillstånd. Ett praktiskt stödmaterial i form av checklistor har också tagits fram till kretsar som används för att göra en säkerhetsanalys av verksamhet och lokaler. Analysen mynnar ut i en åtgärdsplan för att åtgärda eventuella brister inom säkerhetsområdet. En nationell säkerhetsrådgivare har under 2024 tillsatts med uppgift att stödja kretsarna vid behov i deras lokala säkerhetsarbete.

Motion Övr 5

Riksstämman 2023 beslutade

- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse, med beaktande av motion Övr 5, utreda möjligheten att i norra Sverige leverera textilåtervinning till Finska Röda Korset.

Efter kontakt med Finska Röda Korset har det visa sig att Finska Röda Korset i dagsläget inte har kapacitet för att ta emot volymer från Sverige, särskilt inte i norra Finland då de inte har någon central butiks- eller logistiklösning etablerad där. Löpande dialog finns med Finska Röda Korset i frågan. Om förutsättningarna ändras upptas nya diskussioner gällande en gemensam lösning.

Strategisk inriktning 2024-2030

Riksstämman 2023 beslutade

- att* fastställa styrelsens förslag till strategisk inriktning 2024–2030 med tillägget under fokusområde mångfald och inkludering: ”Genom att Svenska Röda Korsets målgrupper blir delaktiga i planerandet och genomförandet av verksamheterna.”
- att* bifalla motion Si 1 att fokusområde ”Humanitära konsekvenserna av klimatförändringarna” flyttas upp till position 2 i listan.
- att* ordet klimatpositiv byts ut mot ordet klimatneutral.
- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att säkerställa tillgänglig och inkluderande kommunikation av strategisk inriktning 2024–2030 med beaktande av Åsa Ålanders yrkande 12.
- att* uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att förelägga Riksstämman 2027 en deluppföljning av strategisk inriktning 2024-2030 med beaktande av Bengt Gunnarsons yrkande 3.

Omgående efter Riksstämman 2023 gjordes de beslutade text- och ordrelaterade revideringarna i strategisk inriktning 2024-2030, utifrån den första, andra och tredje att-satsen. I samband med detta sågs även layout över och justerades i enlighet med den andemening som återfinns i den fjärde att-satsen. Strategin tillgängliggjordes sedan digitalt på Rednet för nedladdning och trycktes upp för möjlig beställning från Föreningsbutiken.

En deluppföljning av strategisk inriktning 2024-2030 kommer att göras med beaktande av Bengt Gunnarsons yrkande 3 till nästkommande ordinarie Riksstämma, enligt femte att-stasen. Styrelsen har till Riksstämman 2025 lagt ett stadgeförslag om att ändra riksstämmoperioden från två till tre år. Om Riksstämman beslutar enligt styrelsens förslag kommer nästa ordinarie Riksstämma att vara 2028, och en deluppföljning presenteras då vid den stämman.

Särskilt om tredje att-satsen om klimatneutralitet

Svenska Röda Korsets totala klimatpåverkan har kartlagts och analyserats i syfte att skapa oss en god förståelse inför att sätta upp nya reduktionsmål i linje med ambitionerna i strategisk inriktning 2024-2030. Ordet *klimatneutral* ersatte ordet *klimatpositiv* på Riksstämman 2023 utan att ha föregåtts av en större analys. Det sker en generell utveckling i samhället just nu bort från begrepp som klimatpositiv och klimatneutral, vilket styrelsen tagit i beaktande när arbetet med att sätta nya reduktionsmål har påbörjats.

Utöver målsättningarna i den strategiska inriktningen har Svenska Röda Korset sedan tidigare skrivit under internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens *Klimatstadga för humanitära organisationer*. Däri ges tydliga rekommendationer till humanitära aktörer om hur vi bör minska vår klimatpåverkan och formulera målsättningar som vägleder oss i vårt arbete. I linje med klimatstadgan och vårt humanitära uppdrag har styrelsen starka ambitioner att bidra till 1,5-gradersmålet i Parisavtalet och att vidta nödvändiga åtgärder för ett långsiktigt, trovärdigt och hållbart klimatarbete. Styrelsen uppfattar att organisations vilja att minska vår klimatpåverkan är stark. Det sker en generell utveckling mot att organisationer och företag jobbar mot netto noll mål i stället för klimatneutralitet och vi på Svenska Röda Korset bör följa den utvecklingen. Styrelsen har därför tagit ett inriktningsbeslut om att fortsätta utreda målsättning om att vi, i linje med klimatstadgan och intentionerna i vår strategiska inriktning, ska uppnå netto noll klimatutsläpp år 2045 och därmed vidta nödvändiga åtgärder i linje med 1,5-gradersmålet i Parisavtalet.

Utestående uppföljning av beslut fattat vid Riksstämman 2019

Motion A16

Riksstämman 2019 beslutade

att följa upp starten och utvecklingen av rödakorsgrupper med en konsekvensanalys och därmed finjustera vad som behöver göras annorlunda inför framtiden.

En konsekvensanalys har genomförts av införandet av rödakorsgrupper, en ny organisationsform som beslutades av Riksstämman 2019. Syftet med analysen var att följa upp hur grupperna fungerar i praktiken och identifiera vad som behöver justeras framåt. Underlaget bygger på en enkät besvarad av 24 rödakorsgrupper, digitala träffar och en workshop på Regionalt forum under 2024.

Resultaten visar överlag positiva erfarenheter. Många grupper upplever att den nya organisationsformen frigör tid från administration, vilket möjliggör ett starkare fokus på verksamhet. Samarbetet med andra lokala aktörer har förbättrats och vissa grupper har kunnat utveckla nya insamlingsaktiviteter som skapat lokal förankring. Samtidigt finns det utmaningar. Vissa grupper upplever en minskad synlighet och en försvagad lokal identitet. Rekryteringen av yngre medlemmar är svår, och det finns en otydlighet kring roller och struktur, särskilt i relationen till kretsstyrelser.

Bland de risker som identifierats finns en oro för att engagemanget kan minska om den lokala förankringen inte prioriteras. Det finns också en risk för ökad intern splittring och ineffektivitet om stöd och vägledning saknas.

För att möta dessa utmaningar rekommenderas att rödakorsgrupperna fortsätter att utvecklas som en viktig lokal engagemangsform. Det föreslås även stärkt kommunikation, bättre stöd vid gruppbildning samt riktade rekryteringsinsatser mot yngre målgrupper. En fortsatt uppföljning och dialog mellan grupperna betonas som avgörande för framgång på lång sikt.

Sammanfattningsvis visar analysen att rödakorsgrupper har potential att skapa stark lokal närvaro och engagemang, men att vissa organisatoriska och kommunikativa utmaningar behöver hanteras för att säkra hållbarheten i den nya strukturen.